

Gökuşığı Masalları

Seçme Dünya Masalları

dipnot yayınları

İÇİNDEKİLER

HAKTANIR GÜNEŞ BABA/ Çin.....	7
SABUNCUNUN OĞLU/İran.....	11
ODUNCU/Filistin.....	21
TİLKİ VE KÜÇÜK PİDE/İskoç.....	27
SİHİRLİ ALTIN BALIK/İskandinav.....	31
GÜNEŞ, AYVE RÜZGÂRIN AKŞAM YEMEĞİ/Hint.....	39
GENÇLİK ELMALARI/Rus.....	43
DÜŞ GÖRDÜREN AĞAÇ/Brezilya.....	59
KÜÇÜK YABANGÜLÜ/Rumen.....	65
CÜCELER ÜLKESİNDEN DÖNEN ÇOCUK/Britanya.....	75
KAPLUMBAĞA VE GEYİK/Kürt.....	79
ODUNLARIM/Kürt.....	81
KAZ YOLAR MISIN?/Türk.....	83
KIRIK LEBLEBİ/Türk.....	87
AKIL İLE TALİH/Bulgar.....	97

KESELİFARENİN ATEŞİ Ç ALMASI/Meksika_____	103
KESELİFARE'NİN İKİLEMİ/Meksika.....	107
KIR KURDU BEYAZ ADAMI ALDATIYOR/Kuzey Amerika . . .	113

Çin

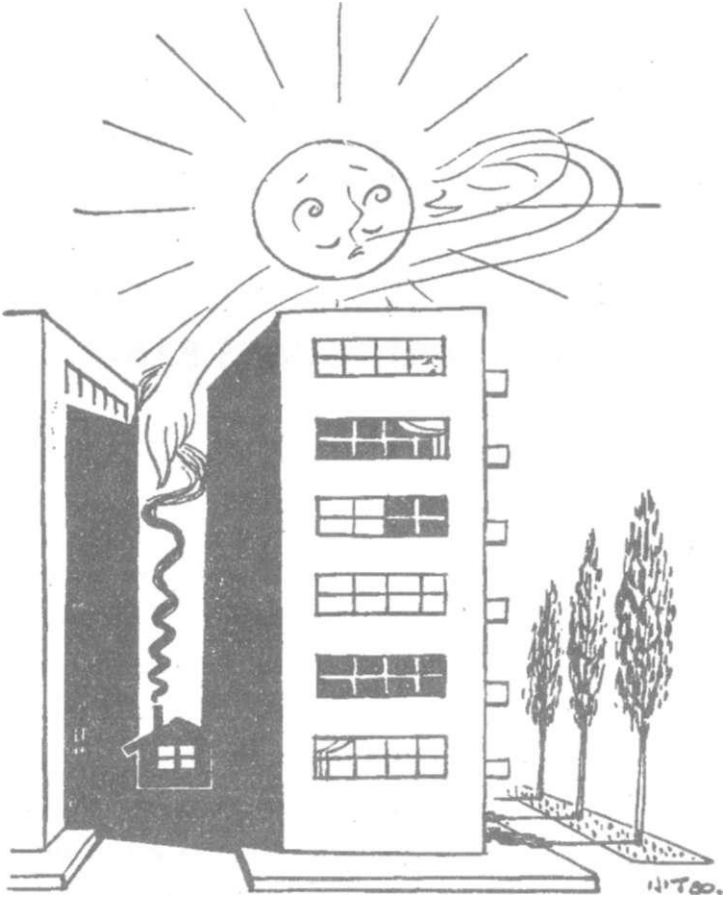
HAKTANIR GÜNEŞ BABA

Fang Yigun

Güneş baba her sabah insanlara yüzünü gösterir, zengin-yoksul, güçlü-zayıf, genç-yaşlı ayırt etmeksizin yeryüzündeki tüm insanları ışığı ve sıcaklığıyla kucaklardı.

Her gün yeryüzünün bütün dağlarını, denizlerini, nehirlerini, kısacası köşe bucak her yerini sırayla ziyaret ederdi. Çayır çimen Güneş babanın sıcacık kollarında boy atar, yeşülenirdi. Çiçekler onun ışınları altında giderek güzelleşir, her geçen günle birlikte daha mudu olurlardı. Hayvanlar Güneş babanın yaydığı o tadı sıcaklığın tadını çıkarır, kuşlar onun ışığında eşinir dururlardı.

Bir gün bir yolcu biraz soluklanmak için yol kenarındaki bir taşım üzerine oturdu, şapkasını çıkardı ve kendi kendine yüksek sesle düşündü: "Nasıl da sıcacıksın Güneş baba! Dünyadaki herkes senden payımı alıyor. Kimseye ayrıcalık tanımıyor, herkesi sevgiyle sarıp sarmalıyorsun!"

Rüzgâr kız cevap vermedi. Bir süre sonra iç çekti ve "Evet, biliyorum," dedi, "hep haktanır olmaya, ışığını herkese eşit dağıtmaya çalışıyorsun. Gelgelelim, yeryüzündeki herkes senin sıcaklığından eşit biçimde yararlanmıyor. Öyle insanlar var ki ormandaki vahşi hayvanlara, kuşlara, onların yaşadığı hayata imrenerek bakıyor. Bu hayvanlar özgürler, kendilerini dilediklerinde senin sıcak kollarına bırakabilirler. Biliyorsun, tüm dünyayı gezip

dolaştığım için aşağıda olup biten hiçbir şey gözümde kaçmaz benim."

"Bak," dedi, Rüzgâr kız, aşağıdaki dünyayı göstererek, "şurada koca bir kent var. Binlerce yüksek bina gökyüzünü kapatmış. Ne bir açık alan, ne bir meydan. Her yer silme çok katlı binalarla dolu. Bu yüzden senin o tatlı ışığın çok az sayıda insana nasip oluyor. Evet, şurada burada bir iki bahçe var var olmasına ama, bunlar özel mülkiyet. Kimse sahiplerinden izinsiz buralara giremez.

"İşte göl kenarında, muhteşem manzarasıyla bir hastane; civarda hava nasıl da tertemiz! Tıbbi tedavinin bir parçası olarak güneş banyosu yapan çocukları görüyor musun? Bunlar hep zengin ailelerin çocukları.

"Şimdi de kentin diğer yakasına bak, derme çatma evlerde yaşayan on binlerce insanın haline. Küçük odasında yatağın uzanmış şu çelimsiz çocuğu görüyor musun? Bu çocuk çok hasta; temiz hava alması, güneşe çıkması gerek. Fakat odası kuzeye bakıyor, duvarda da daracık bir pencere var, senin ışığın bu zavallı çocuğa nasıl erişsin?

"Bak şurada büyük bir yüzme havuzu var. Kadınlar erkekler senin ısıttığın o tertemiz suda yüzüyor; kimileri şezlonglara uzanmış, senin yaydığın sıcaklığın tadını çıkarıyor. Bunlar hazır yiyici, aylak insanlar.

"Bir de uzun bacalarıyla şu pis fabrikaya bir bak. İçerde işçiler berbat bir havayı solur dururlar, o izbe atölyelerde bir damla bile güneş ışığı görmeden. Senin o sıcak elin asla değmez onlara. Güneş baba, onlar her sabah daha sen doğmadan kalkar, işe koyulurlar. Eve yorgun argın geldiklerindeyse sen çoktan gitmiş olursun.

"İşte gördün; senin ışığına, sıcaklığına muhtaç o kadar çok insan var ki... fakat sen onlara sırtını dönmüştün.

"Bir de şuraya bak..." diye Rüzgâr kız devam edecekti ki Güneş baba onun sözünü kesti.

"Yeter! Anladım ki böyle tepede durduğum için kimi insanların aşağıda nasıl acı çektiklerini görememişim. Sen gözümü açtın. Meğer ben öyle herkesin iyiliğini düşünen, ışığını herkese eşit dağıtan haktanır biri değilmişim."

Çeviri: İbrahim Yıldız

SABUNCUNUN OĞLU

Bir zamanlar İran İmparatorluğunun görkemine tanıklık eden Meşhed kentinde yoksul, ama gönlü zengin, Abdullah adında bir adam yaşarmış. Yaptığı sabunları satarak zar zor geçimini sağlarmış bu Abdullah. Gün doğumundan güneş batıncaya kadar kentin sokaklarını dolaşır, "Kardeşlerim, saf sabunlarımdan alın!" diye bağırır, sonra da eklemiştir: "Herkes bilir ki, bu sabunların eşi benzeri bulunmaz. Konuşabilseler, bebekler bile bunu doğrularlar."

Oysa yalandan baktığınızda, sabun olduğu aklınıza bile gelmezmiş; kapkara, kaba, tahta gibi bir şeylermiş bunlar. Birisi satın alır da kazara yüzüne ya da ellerine sürecektse olursa, derisi ateş almış gibi yanarmış. Bereket ki bu pek sık olmazmış: İran'da yaşayanlar, kendilerini temizlemek için de, giysilerini yıkamak için de sabun kullanmazlarmış; iş tencereleri, tabakları yıkamaya gelince, kum bu işi çok daha iyi yaparmış. Bu nedenle zavallı Abdullah bütün gün sokak sokak dolaşır, ama kendisi ile küçük oğlu Ahmet'e yiyecek almaya yetecek kadar para kazanamazmış.

Günlerden bir gün kerpiçten yapılmış evinin önünde oturmuş, açlıktan ağlayan oğlunun gözyaşlarını görmemek için elleriyle yüzünü kapatmış, kara kara ne yapacağını düşünüyormuş. Artık on yaşında olan oğlu babasına demiş ki: "Merak etme, baba! Yarın, bir haftadır sattığından daha çok sabun satacaksın." Abdullah, oğlunun ıslıl ıslıl ışıldayan umut dolu gözlerine, aydınlık yüzüne bakmış, başını sallamış.

Günler böylece geçiyor, durumları her geçen gün daha kötüye gidiyormuş. İşte tam da bu sırada Ahmet küçük bir macera yaşamış. Sallana sallana okuluna gidiyormuş; hava çok sıcak, güneş de tam tepesindeymiş. Ana yolun yanından akıp giden akarsu-yun kıyısındaki büyük palmiye ağacının altında bir taşa oturmuş; hem soluk almak, hem de sıcaktan biraz korunmak niyetindeymiş.

Kıyıda, kadınlar kovalarına su dolduruyorlar, giysilerini yıkıyorlarmış. Bir başka köşede birkaç deve su içiyor, birkaç eşek de suyun içinde serinliyormuş. İleride birkaç usta, boyadıkları giysileri yıkıyorlarmış; yeni boyanmış giysilerin boya-ları suya karışı-yormuş.

Ahmet kalkmak üzereymiş ki boynuna zincir takılmış bir aslanla yürüyen bir dervişin yaklaştığını görmüş; dervişin yanında da acayip giysileri, şapkaları olan birkaç kişi varmış. Hep bir ağızdan bağıyorlarmış: "Krala yol verin, yüzünüzü duvara dönün!" Arkadan da güzel bir Arap atına binmiş olan kral gözük-müş, çevresinde askerler varmış. Arkasından da dört katırın sırtına yerleştirilmiş bir tahtırevan sarsıla sarsıla geliyormuş. Tahtı-revanın etrafı da onu korumakla görevli askerlerce sarılmış.

Kalabalık, Ahmet'in tam karşısına gelince durmuş, tahtırevandan bir prenses inmiş. Anlaşılan Meşhed'in ünlü gümüş işlemlerine bakacakmış. Prensese bir dükkânın kapışma yaklaştığında kalabalık arasında büyük bir gürültü kopmuş, çığlıklar yükselmiş. Aslan zincirinden kurtulmuş, delirmişçesine sağa sola saldırıyor, insanlar kaçışıyor, bu arada kimisi düşüyor, kimisi akarsuya atlıyormuş; korkudan donup kalan çocukların ağlamaları kadınların çığlıklarına karışuyormuş. Ürken atlar şaha kalkıyor, kişniyor, kalabalığı daha da korkutuyormuş. Tam bir korku ve kargaşa yaşanuyormuş.

Bütün bunlar göz açıp kapayıncaya kadar olmuş, bu arada aslan prensesin üstüne atlamış, onu yere devirmiş. Prensese yaşamı tehlikeye almış. İşte tam bu sırada Ahmet ileriye atılmış, oradaki demirci dükkânından bir demir çubuk kapmış. Demirin ucu daha ocaktan yeni çıktığından öylesine sıcakmış ki rengi kor kırmızısiymiş. Ahmet, eline geçirdiğı bu demir çubuğı aslanın yüzüne doğru savurmuş. Canı yanan aslan prensesi bırakmış, pazar yerine dalmış, canının acısıyla her yanı kırıp dökmeye başlamış. Ama prensese kurtulmuş. Korkusu geçince, Ahmet'e yanına yaklaşması için işaret etmiş. Onun ne kadar cesur olduğunu, yaşamını tehlikeye atarak kendisini kurtardığını söylemiş, teşekkür etmiş; sonra da adamlarından birine dönerek Ahmet'e bir kese altın vermesini buyurmuş. Ahmet o yaşına kadar böyle bir güzellik görmemişmiş; dili tutulmuş, söyleyecek söz bulamamış, teşekkür bile edememiş.